

— Herra esimies! Ei pidä tykätä pahaa, mutta minä teen sellaisen esityksen, että jätetään kaikki sikseen. Esimiehen menettely hyväksytään tähän saakka, mutta päätetään sitte toisen kerran siitä kiitos- ja kehoituslauseen antamisesta esimiehelle ja hänen tutkimuskumppaileilleen.

Johon Sankari Tolvana vastasi:

— Tämän seuran esimiehenä minulle ei kuulu riidan rakentaminen ja eripuraisuuden synnyttäminen, vaan hyvällä esimerkillä edellä vaeltaminen ja veljeyden ja rakkauden elvyttäminen seurassamme. Jos se pannaan pöytäkirjaan niinkuin tämä veli ehdottaa, niin olkoon minunkin puolestani sillä tavalla.

Sankari Tolvana käski pöytäkirjurin kirjottaa, että esimiehen menettely hyväksytään ja kiitoslause annetaan hänelle toisella kerralla.

Seuraavalla viikolla kuitenkin muutamat seuran pahimmista rettelöitsijöistä menivät lakimiehen puheille tiedustelemaan asian

laillista puolta muiltakin kuin omalta esimieheltään. Ja lakimies kuultuaan jutun sanoi, että Sankari Tolvana olisi varmasti joutunut linnaan seuran rahojen hävittämisestä ja tuomittu maksamaan ne takaisin, ellei seura olisi tehnyt päätöstä jolla se hyväksyy menettelyn. Mutta nyt sille ei voi mitään, kun seuran pöytäkirjassa on selvä pykälä, jossa sanotaan, että Sankari Tolvanan menettely hyväksytään muissa suhteissa, paitsi kiitoslauseen antaminen jätetään toistaiseksi.

Niin paljon kuitenkin ne rettelöivät ainekset saivat aikaan, että seuraavassa kokouksessa seura päätti erottaa Sankari Tolvanan jäsenyydestään.

Mutta Sankari Tolvana ei hyväksynyt sitä päätöstä. Hän otti asiamieheksen lakimies Huija Kommerverkin, joka laati raittiusseuraa vastaan jutun kunnianloukkauksesta, vahingonkorvauksesta ja seuran ohjelman rikkomisesta.

(Jatkoa seuraavassa numerossa).

Varhaisempi materialistinen filosofia

Kirj. John Viita

On epäilemättä sangen mielenkiintoista tietää, että se materialistinen filosofia ja tieteellinen mailmankatsomus, jolle nykyajan köyhälistön mailmankatsomuskin perustuu, löytää historialliset juurensa jo niin varhaiselta ajalta kuin vuosilta 750—450 ennen Kristuksen syntymistä.

Kun vanhan Kreikan alkupeäinen yhteiskuntajärjestelmä alkoi muuttua kommunistisesta yh-

teisöstä luokkayhteiskunnaksi, niin nostatti tämä historiallinen muutos pinnalle joukon filosofi, jotka hakivat tieteellistä selvitystä sekä yhteiskunnassa että luonnossa esiintyville erinäisille ilmiöille. Suurmerkityksellisimpinä ja mielenkiintoisimpina uuden ajan proletariaatille mainittakoon näistä Anaximander, Heraklitos ja Empedokles.

On tietenkin ymmärrettävää,

että näiden vanhan ajan filosofien tietoisuus oli pakostakin rajoitettu sangen ahtaisiin puitteisiin. Työkalujen ja tuotannon kehityksen ollessa sangen alkuperäiset ja orjatyön ollessa yhteiskunnan tuotannon perusteena, tämän varhaisen ajan luonnon filosofian täytyi rajottua vain sangen rohkeisiin otaksumiin. Mutta juuri se seikka yksistään että he lausuiivat niin rohkeita ajatuksia, varsinkin mitä tulee maailman kaikkeuden ilmiöihin — jotka sitäpaitsi ovat pääkohdissaan osottautuneet paikkansa pitäväksi myöhäisempien tiedemiesten tutkimusten mukaan — on hyvinkin mielenkiintoista.

Anaximander m. m. otaksui, että lukemattomat taivaankappalet ovat muodostuneet kaasumaisten aineiden pyörimisliikunnan kautta, niiden yhteyteen kerääntyessä ja tiivistyessä. Maapallo hänen otaksumiensa mukaan syntyi samalla tavalla. Täten hän siis esitti jo saman tähtisumu-teoria-käsityksen, jonka Immanuel Kant toi esiin teoksessaan "Taivaan kappalten luonnollinen historia" 2,400 vuotta myöhemmin. Anaximander ei ole ainoastaan Kantin ja Laplacen edeltäjä maailman synty-opissa. Mutta hän lausui myöskin sellaisia biologisia totuuksia, jotka myöhemmin ovat Darwin ja Lamarck vahvistaneet tutkimuksillaan.

Hän lausui m. m. otaksuman, että ensimmäinen elävä olento maailmassa on syntynyt vedessä auringon lämmön vaikutuksesta ja että sekä nykyinen monilajinen eläin- että kasvikunta on haarautunut näistä alkuperäisistä elollisista olioista. Ihminen hänen mukaan on kehittänyt kalan muotoisesta eläimestä. Tä-

ten siis Anaximander lausui jo ne kehityso pilliset totuudet hahmopiirteissään, mitkä Darwin on sittemmin huomattavissa teoksissaan "Lajien synty" ja "Ihmisen polveutumis-oppi" todistanut tieteellisiksi tosiasioiksi.

Noin 100 vuotta myöhemmin Anaximanderia, samallaisia ajatuksia lausui Heraklitos. Hän selitti, että koko maailman kaikkeudessa on käynnissä alituinen kehitysprosessi, että kaikki muodot ovat jatkuvassa liikunnossa ja että "taistelu on kaikkien olentojen isä." Täten siis lausui jo Darwinin ajatuksen "olemassaolon taistelusta."

Vähän jälkeen Heraklitoksen, Empedokles kehitti näitä ajatuksia yhä pitemmälle. Eräässä sangen nerokkaassa runossaan hän laulaa:

"Kauan, kauan aikaa sitten, olimpa poika tai tyttö, minä mahdollisesti olen ollut kukka, lintu tai kala..." Viha ja rakkaus olivat hänen mielestään kaksi aktiivista prinssiippiä, jotka määräsivät kaiken olevaisen kehityksen. Tämä on alkeellinen käsitys myöhemmästä atoomien keskinäisestä toiminnasta — puoleensa vetovoimasta ja luotaan työntämisestä. Ja mikä on ihmeellistä, on se, että Empedokles uskoi kaikkien muotojen kehittyvän atoomien tarkotuksettoman keskinäisen toiminnan kautta ja täten omaksui jo sen näkökannan, minkä Darwin ratkaisi teoksessaan "Lajien synty", nimittäin: Mitenkä voi tarkotuksellinen muoto mekaanisesti kehittyä ilman jonkun maailman kaikkeudessa olevan järjen johdonalaisuutta?

Personalisten sotien päätyttyä voitolla Ateenalle, Ateenan tuotanto ja rikkaus kasvoi tavatto-

masti. Rinnan niiden kanssa kasvoivat yhteiskunnalliset luokkaeroavaisuudet ja luokkataisteluilmiöt. Pienemistä, edustaan "kansanvaltaisuuksien" periaatteita, (tosin yksinomaan vapaitten keskuudessa, sillä orjia ei pidetty ihmisinä), alkoivat vastustaa rikkaan aristokratian mielipiteitä. Ja tämän taistelutalanteen synnyttämiä ajatuksia tulksivat voimakkaammin sellaiset luonnon filosofit kuin Demokritos ja Epicurus. Heidän taantumuksellisia vastustajiaan ollen Socrates, Plato ja Aristoteles.

Demokritoksen vaikutus varhaisimpaan materialistiseen filosofiaan oli sängen huomattava. Hän selitti, että ennen mailmojen syntyä ei ollut olemassa mitään muuta paitsi atomeja ja tyhjä avaruus. Atoomit olivat alituksessa liikunnassa, lentäen avaruudessa, ja kuta kiivaammasti, sitä suuremmaksi ne kasvoivat. Atoomien pudotessa läpi avaruuden, isommat iskivät pienempiin. Pienemmät atoomit viskautuivat syrjään, suurempien törmätessä niihin, ja joutuivat kulkemaan eteenpäin pyörivässä liikkeessä, täten keräten aineksia ensimmäiselle pallolle, kokoomalla toisia atomeja itseensä pyörivässä liikunnossaan. Demokritoksen mukaan atoomit itse eivät enään käy minkään sisäisen muutoksen lävitse. Ne vaikuttavat toistensa liikuntaan ainoastaan painostuksen tai iskenän kautta. Ihmisen sielu Demokritoksen käsityksen mukaan on kokoonpantu hienoista atomeista, samanlaisista kuin tuli. Nämä atoomit vaikuttavat koko ihmisruumiiseen ja siten synnyttävät siinä elämän ilmiöt.

Demokritoksen teoriat käsit-

tävät jo ne peruseriaatteen mil-lä uuden ajan materialismikin lepää.

Epicurus oli varhaisen ajan materialistisen monismin myö-häisin edustaja vanhan mailman tieteellisessä pimeydessä. Mutta hänen aikanaan mahtava Ateena oli jo kukistumaisillaan Alexan-teri Suuren valloituksen johdosta, jonka seurauksena oli epätoivo ja taantumus. Epicurus koetti selittää sielun olevan ilmeisen olion. Hänen ajatuksissaan me myöskin tapamme ensimmäisen epätoivoisen yrityksen kumota sen sekavan sallimusopin ja en-nakkomääräysopin mihin De-mokritoskin vielä niin auttamattamattomasti vajosi, Epicurus antaen materialistiselle järjelle jo toimintavapautta, tosin kyl-läkin vielä vain rajotetussa mää-rässä ja satunnaisissa tapauksis-sa. Sen sijaan, että Demokritos selitti atomeillaan olevan ai-noastaan kaksi alkuperäistä lii-kuntatapaa, putoaminen ja kim-mahdus, Epicurus selitti niiden myöskin voivan hairautua varsi-naiselta liikuntaradaltaan, jolloin ne lähtevät kulkemaan toiseen suuntaan. Mutta Epicuruksen, samoin kuin edeltäjänsäkin fi-losofialta puuttui riittäviä ha-vainnollisia todistuksia, joilla hän olisi voinut todistella teori-ansa pätevyyden.

Vihdoin kreikkalaisen sivistyk-sen kukistuessa, kreikkalainen filosofiakin joutui toisellaisia yh-teiskunnallisia luokkia ja peräti toisellaista ympäristöä edusta-vien henkilöitten käsiin. Seu-rauksena ollen varhaisemman materialistisen filosofian sam-muminen pitkiksi ajoiksi.

Nykyajan porvarillinen kirjali-suus on ikuistuttanut Socra-teen, Platon ja Aristoteleen ni-

met, ikimuistettavina tieteen tien raivaajina vanhalla ajalla. Heitä jumaloidaan uuden ajan vallalla olevan luokan taholta ja heidän lausumiaan ajatuksia pidetään kuolemattomina totuuksina, joista nykyajan ihmiset voivat ammentaa ajatuksilleen ehtymättömästi ravintoa.

Sen sijaan porvarillinen kirjallisuus ei tunne ensinkään Anaximandera, Heraklitosta, Empedoklesta, Demokritosta ja Epicurusta eikä muita varhaisen ajan materialistisia filosofeja.

Tämä kaikki johtuu siitä, että varhaisemmat materialistiset filosofit edustavat vallassaolevan luokan ja vallitsevasta käsityksestä poikkeavaa mailmankatsomusta, mailmankatsomusta, minkä mukaan mikään ei ole ikuisesti pysyvää eikä paikallaan pysyvää, vaan että kaikki mitä on olemassa on alituisen kehityksen alaista. Heidän ajatuksensa ja mailmankatsomuksensa siis horjutti sen ajan vallassa olevan luokan vallan perusteita sekä uhkasi heidän etuoikeuksiaan. On luonnollista, että vanhan ajan vallassaoleva luokka ei voinut omaksua heidän filosofiaansa, kun se ei saanut siitä tukea etuoikeutetulle asemalleen. Sen tähden se hylkäsi materialististen filosofien opit vaarallisina. Vanhan ajan materialististen filosofien mailmankatsomus oli sen ajan vallankumouksellisten, sorretussa asemassa olevien luokkien ajatusten tuote, ja raivasi henkistä pohjaa heidän aineellisille pyrkimyksilleen. Ja siksi ainoastaan he voivat sen omaksua ja ammentaa siitä tukea luokkapyrkimyksilleen. Nämä varhaisen ajan sorretussa yhteiskunnallisessa asemassa olevat ainekset, alem-

mat kansankerrokset, kiirehtivätkin sovittamaan aikakautensa materialististen filosofien luonnon filosofian yhteiskuntaelämää. He selittivät, että samalla tavalla kuin mailman kaikkeudessa kaikki on alituisen vaihdoksen ja kehityksen laista, niin samalla tavalla täytyy olla asian laita yhteiskunnallisessa elämässäänkin. Tosin he eivät voineet vetää yhtä selviä ja perusteellisia johtopäätöksiä asioista kuin nykyajan sorrettu luokka — työväenluokka. On otettava nimittäin huomioon, että sen ajan tuotannon välineet olivat alkuperäisiä sekä niiden kehitys kiusallisen hidasta, kuin myöskin vanhan ajan yhteiskunnalliset luokkaeroavaisuudet, vapaitten kesken, olivat vielä sekavat ja vähemmän jyrkät.

Tosiasiakin kuitenkin kaikesta huolimatta on, että varhaisemman ajan materialististen filosofien ajatukset löysivät maaperää juuri alempien kansankerrosten keskuudessa, nämä imien heidän filosofiastaan rohkeutta yhteiskunnallisille pyrkimyksilleen ja mailmankatsomukselleen. Käytäten tätä materialistista mailmankatsomusta — sikäli kuin voimme sanoa mailmankatsomusta silloin olleen — sen ajan vallitsevaa luokkaa — ylimyöstöä — ja sen mailmankatsomusta vastaan.

Yhtä vähän kuin vanhan ajan vallassaoleva luokka voi omaksua varhaisempaa materialismia asemansa ikikestävyydelle, yhtä vähän nykyajan vallassaoleva luokka, voi lähteä hakemaan itselleen tukea varhaisemmasta materialistisesta filosofiasta.

Socrates, Plato ja Aristoteles, joiden opeista, kuten jo mainitsimme, nykyajan vallassaoleva

luokka hakee tukea milmankatsomukselleen, olivat näiden varhaisempien materialististen filosofien vastustajia ja hyökkäsivät heidän oppejaan vastaan.

Socrates kohosi sofistien joukosta, ryhtyen arvostelemaan sen ajan aristokratian keskuudessa vallitsevaa tapain turmelusta, mutta samalla hän hyökkäsi sofistien ihmisrakkautta ja luonnon filosofiaa vastaan ankarasti. Täten hyökäten myöskin samalla Ateenan demokratiaa vastaan ja antaen taantumukselliseksi aristokratialle aseita sitä vastaan. Ja samalla kun hänen opetuksissaan, "todellisen" tieteen avulla pyrki reformeeraamaan aikansa moraalista elämää, hän metafysiisillisyteen perustuvalla tieteellään valmisti yhä enemmän aseita vallassaolevalle ylimystölle kansanvaltaisuuden edustajia vastaan. Tämä metafysiillinen mailmankatsomus johtikin Socrateen yhä pitemmälle palvelemaan taantumusta, kuinka hyvät hänen tarkotuksensa alkujaan lienevät olleetkin.

Socrateen oppilas Plato vajosi vieläkin syvemmälle metafysiisillisyteen ja sen kanssa taantumuksen suohon. Platon "Utopia" niminen teos, jossa hän kuvaa ihanteellista ylimys-tasavaltaa, on täynnä sitä taantumuksellista mailmankatsomusta, jota hän edusti.

Aristoteles teoksessaan "Luonnon historia", joutuu palaamaan takasin luontoon. Tämä luonnollisten esineitten tutkiminen, pakotti hänet huomaamaan hengen ja aineen keskinäisen toiminnan. Tämän johdosta hän pyrki uudestaan rakentamaan edeltäjänsä Platon dualistista mailmankatsomusta, joka asetti hengen

kokonaan erilleen aineesta, asettaen hengen korkeammaksi ja tärkeämmäksi tekijäksi kuin aineen. Yhdistämällä täten luonnon filosofian ja idealistisen mailmankatsomuksen, Aristoteleesta tuli taantumuksellisen filosofian ihanteellisin edustaja, ollen pakotettu jo kokemusperäisen tieteen valossa myöntämään edeltäjänsä metafysiilliset käsitykset jossain määrin paikkansa pitämättömiksi.

Tästä platoonilais-aristoteleen vale-tieteellisestä filosofiasta sai Constantinus aseensa vanhan ajan proletariaatin kristinoppia vastaan. Saman filosofian omaksuivat keskiajan feodalismiin skolastiikat maaorjia vastaan, ja tämä filosofia kelpaa vielä nykyajan vallassaolevalle luokallekin hiukan korjattuna ja ajan oloihin sovellettuina käytettäväksi työväenluokan omaksumaa tieteellistä mailmankatsomusta vastaan.

Ainoastaan vallankumoukselliset luokat ovat uskaltaneet hakea, ja ovat saaneet vallankumouksellisille pyrkimyksilleen tukea ja voimaa materialistisesta filosofiasta. Vallassaoleva luokka on sen aina hyljännyt, hakien itselleen lohdutusta ja turvaa taantumuksellisesta filosofiasta. Näin on laita nykyajan kapitalistiluokan edeltäjänkin — porvaristoluokan. Porvariston pyrkimässä valtaan ja ollessa silloin kumouksellinen luokka, se tervehti ilomielellä Darwinin oppeja ja materialistista filosofiaa.

Valtaan päästyään on porvaristo hyljännyt materialistisen filosofian ja tieteellisen mailmankatsomuksen, koska se ei saa siitä enään tukea itselleen eikä se voi käyttää sitä aseenaan. Sen sijaan on uuden ajan

proletariaatti — työväenluokka — ainoa, joka nykyään edustaa materialistista mailmankatso-
musta, ja joka sitäpaitsi on sen kirkastanut ja varmentanut pit-
källe kehittyneen tuotannon ke-
hityksen ja uuden ajan tieteen
valossa, ja käyttää sitä vallan-

kumouksellisten pyrkimystensä
ajamisessa tehokkaana luokka-
taisteluseenaan.

Ainoastaan siis köyhälistö kun-
nioittaa nykyaikana varhaisem-
man ajan materialistisen filoso-
fian tien raivaajia.

STATEMENT

of the Ownership, Management, Circulation, Etc., Required by the act of Congress of August 24, 1912,

of "Säkeniä" published monthly, at
Fitchburg, Mass., for April 1, 1918,
State of Massachusetts, County of
Worcester.

Before me, a Notary Public, in and
for the State and county aforesaid,
personally appeared J. Suominen, who,
having been duly sworn according to
law, deposes and says that he is the
Business Manager of the "Säkeniä",
and that the following is, to the best
of his knowledge and belief, a true
statement of the ownership, manage-
ment (and if a daily paper, the cir-
culation), etc., of the aforesaid publica-
tion for the date shown in the above
caption, required by the Act of August
24, 1912, embodied in section 443,
Postal Laws and Regulations, printed
on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of
the publisher, editor, managing editor,
and business manager are: Publisher
Ratvaaja Publishing Co., 48 Wallace
Ave., Fitchburg, Mass. Managing
Editor Geo. Halonen, 48 Wallace Ave.,
Fitchburg, Mass., Editor Geo. Halonen,
48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.
Business Manager J. Suominen, 48
Wallace Ave., Fitchburg, Mass.

2 That the owners are (holding 1
per cent or more of total amount of
stock): Finnish Socialistic Publishing
Co., 48 Wallace Ave.

Stockholders holding 1 per cent or
more of total amount of stock of
Finnish Socialistic Publishing Co.

S. S. Osasto, Brooklyn, N. Y.; Cleve-
land, Ohio; Daisytown, Pa.; Fitchburg,
Mass.; Gardner, Mass.; Glassport, Pa.;
Jersey City, N. J.; Maynard, Mass.;
New York, N. Y.; Norwood, Mass.;

Peabody, Mass.; Pittsburg, Pa.; Quin-
cy, Mass.; Springfield, Mass.; Worces-
ter, Mass.; Monessen, Pa.

2. That the known bondholders,
mortgagees, and other security holders
owning or holding 1 per cent or more
of total amount of bonds, mortgages,
or other securities are: None.

4 That the two paragraphs next
above giving the names of the owners,
stockholders, and security holders, if
any, contain not only the list of stock-
holders and security holders as they
appear upon the books of the company
but also, in cases where the stock-
holder or security holder appears upon
the books of the company as trustee
or in any other fiduciary relation, the
name of the person or corporation for
whom such trustee is acting, is given;
also that the said two paragraphs
contain statements embracing affiant's
full knowledge and belief as to the
circumstances and conditions under
which stockholders and security hold-
ers who do not appear upon the books
of the company as trustees, hold stock
and securities in a capacity other than
that of a bona fide owner; and this
affiant has no reason to believe that
any other person, association, or cor-
poration has any interest direct or
indirect in the said stock, bonds, or
other securities than as so stated by
him.

5. That the average number of
copies of each issue of this publica-
tion sold or distributed, through the
mails or otherwise, to paid subscribers
during the six months preceding the
date shown above is 9861.

J. Suominen, Mgr.

Sworn to and subscribed before me
this 1st day of April, 1918.

William Teto,

Notary Public.

(Seal)

(My commission expires Sept. 9th,
1923.)